

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı : 283
Tarih : 07.08.2015

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Geçici AKP hükümetinin çatışmayı esas alan politikaları sonrasında çeşitli valilikler tarafından açıklanan yasak bölge ilanının siyasi ve hukuki boyutlarının araştırılması amacıyla Anayasa'nın 98'inci İç Tüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederiz.

İdris BALUKEN

HDP Grup Başkanvekili

Diyarbakır Milletvekili

GEREKÇE

Türkiye’de 90’lı yıllarda yaşanan köy yakmalar, köy boşaltmalar, yerinden etmeler gibi insan hak ihlalleri geçmişe ait olan, orada sınırlanan, kimi zaman romantize edilmiş tarihi anlatı halinde ele alınsa da, esasında, olağanüstü hale tekabül eden bu uygulamalar çeşitli şekillerde sürdürülme eğiliminde olup gerçek bir geçmişle yüzleşme ve yeni yaşama başlama iradesi olmadan bu sürecin bittiği söylenemez. Nitekim 90’lı yıllarda yaşanan tek bir hak ihlali davasında mahkûmiyet kararı çıkmaması ve o dönemki hukuk dışı uygulamaların faillerinin cezasızlıkla ödüllendirilmesi bu sürecin bitmediğinin net örneklerindendir.

Türkiye 90’lı yıllarda Kürt Sorununun demokratik yollarla çözümü yerine çatışmayı esas alan çözümleri masaya yatırmış; çözüm yanlısı siyasetçiler bertaraf edilmiş ve şiddet ortamı ülkede hâkim hale gelmiştir. Bu kapsamda binlerce köy boşaltılmış, milyonlarca insan zorunlu göçe tabi tutulmuş, yurttaşların seyahat ve barınma hakkı engellenmiştir. Oldukça büyük bir toplumsal travma yaşanmış, etkileri onlarca yıl sürecek siyasal, toplumsal ve ekonomik durumlar meydana gelmiştir. Ki bugün bile benzer uygulamaların olduğu gerçekliğinden hareketle, söz konusu travmanın büyüdüğünü söylemek yanlış olmayacaktır.

90’lı yıllardan sonra gelen AKP hükümetleri dönemlerinde sayısız ateşkes tek taraflı olarak ilan edilmesine rağmen çeşitli politikalar neticesinde 90’lı yıllardakine benzer uygulamalar ortaya çıkmıştır. Bunun son örneği son bir haftadır çeşitli illerde valiliklerin talimatları ile yürürlüğe konan ‘yasak bölge’ uygulamalarıdır. Ağrı, Dersim, Şırnak, Urfa, Kars, Hakkâri gibi illerimizde valiliklerin talimatı ile çeşitli bölgelerde yaşayanların yerinden edilmesi, bu bölgelere halkın girmesinin yasaklanması gerçekleştirilmek istenmektedir. Kuşkusuz ki bu uygulamalar neticesinde Türkiye daha güvenilir bir yer olmaktan ziyade, insan haklarının, hukukun, toplumsal barışın daha fazla ihlal edildiği bir yer olacaktır.

Yasak Bölge ilanları ile birlikte askıya alınan demokrasinin kendisidir. Demokratik yaşamın gerek şartlarından biri olan hukukun uygulanması yasak bölge ilanları ile ihlal edilmektedir. Nitekim Türkiye siyasi tarihine ve günceline baktığımızda, güvenlik eksenli politikaların var olan sorunları çözemediği gün gibi aşikârdır. Bu aşıkârlık bizlere kaç defa denenmiş olan çatışma yöntemleri yerine demokratik çözümün esas alınması gerektiğini

göstermektedir. Demokratik çözümün esas alınmaması durumunda AKP hükümetinin de 90'lı yıllardaki hükümetler gibi tarihin kara sayfalarına not olarak düşüleceğinden kuşku yoktur.

Yasak Bölge ilanlarının siyasi yönünün yanı sıra hukuki yönleri de oldukça sorunludur. Yasak Bölge ilanları sonucunda ortaya çıkan toplumsal yaşamın hukuk ile bağı arasında ciddi bir ihlaller dizisi vardır. Anayasa tarafından tanınmış olan barınma, seyahat, ulaşım, haberleşme gibi temel haklar yasak bölge ilanları ile ihlal edilmektedir. Hukuk devletinde yurttaş ile kamu otoritesi arasında kurulan 'sözleşme' bizzat kamu otoritesi tarafında ihlal edilmek suretiyle ciddi mağduriyetler ortaya çıkarmaktadır. Uluslararası hukuka da aykırı olan bu uygulamalar, yasak bölge ilan edilen alanlarda yaşayan halkımızın toplumsal belleği ile birlikte düşünüldüğünde büyük bir travmanın tekrardan yaşanması ihtimalini doğurmaktadır.

90'lı yıllardaki uygulamalar hem siyaseten yanlış hem de hukuk dışıydı. Bu niteliklere sahip uygulamalar Türkiye'deki demokrasi sorununun ve özelde Kürt Sorununun derinleşmesinden başka hiçbir işe yaramamıştı. Aynı tarz uygulamaların 2015 yılı itibariyle devam etmesi de benzer sonuçlar doğuracaktır. Dolayısıyla geçici bir hükümete bağlı çalışan valilerin anayasayı askıya alacak kararlara imza atması ve yine toplum açısından geçici bir hükümetin insafına bırakılamayacak kadar önemli kararlar alınması, TBMM'nin devreye girmesini zorunlu kılmaktadır. Bu bağlamda çeşitli valilikler tarafından açıklanan yasak bölge ilanının siyasi ve hukuki boyutlarının araştırılması amacıyla bir Meclis Araştırması açılmasını talep ediyoruz.